

zákonu občanského byl nahrazen č. 3, § 25 zákona ze dne 22. května 1919, 320 Sb. z. a n. a pod.

Obdobně původní znění § 543 obč. zák. bylo výslovně změněno č. 2 uvedeného zákona.

U § 602 opomenuto bylo uvést důležitý dvorní dekret ze dne 25. června 1817, č. 1340, podle něhož dědické smlouvy mohou o celém jmění kromě manželů uzavřít také snoubenci.

Jest však nesporno, že při tak rozsáhlém díle, jaké představuje Roučkovovo vydání, není možno zvládnouti tak úžasnou materii do úplné dokonalosti. To co autor podal, buduje bez předchůdců a sám, přesahuje samo o sobě průměrné síly jednotlivce. Přednosti díla jsou pokud možno vyčerpávající důkladnost v sebrání materie, kterou praxe potřebovala.

Dílo bohužel ve vazbě bylo rozděleno na dva svazky nesouměrné velikosti a nesouměrné látky. Doufáme, že při příštím vydání vydavatelstvo toto nemilé opomenutí napraví tím, že zákon by byl svázán ve svazku jednom, a dodatky ve svazku druhém, nebo že by aspoň druhý díl počínal od paragrafu 859 (Obligace). Při tomto vydání byla dokonce jedna kapitola zákona rozdělena do dvou svazků.

Občanské právo jest jaksí základem vzdělání praktického právníka, neboť řídí pravidelný život každého obyvatele státu. Pěkná vydání textu zákona nyní máme. (Studijní vydání vydal, jak známo, »Všehrd«). Doufáme, že literatura česká bude obohacena také brzo pěkným výkladem systému občanského práva. Jistě k tomu přispěje unifikace občansko-právních ustanovení pro celou republiku. dnk.

Dr. Emanuel Tilsch: Občanské právo. Část všeobecná. K třetímu vydání zpracoval dr. Emil Svoboda. Nákl. Všehrdu, Praha, 1925, str. 205. Všehrd může si počítati k největším úspěchům své nakladatelské činnosti, že se mu podařilo uskutečnit nové vydání spisu, patřícího mezi nejdokonalejší v naší právnícké literatuře. Jest to kniha jedinečná svým podáním. Jasná, stručná, přístupná i snad laikovi, a při tom opravdu vědecká, svým systemem a konstrukcí. Bylo jistě obtížným úkolem pro prof. Svobodu, jenž se ujal upravení doplnění knihy zákonodárnými novinkami, aby neporušil stavbu a styl autorovy; tomuto úkolu však dobře dostál. Tilschova kniha zůstala dodnes jednou z nejlepších učebnic našich, ne-li vůbec nejlepší, ačkoliv při tom zůstává dílem opravdu vědecké koncepce. O oblíbě její svědčí, že ač od smrti autorovy uplynula už delší doba, přece se jeho kniha studovala i ve starší své podobě a posluchači si téměř vynutili nové vydání. Svoboda změnil původní znění jen tam, kde toho změněné poměry a novější zákonodárství žádalo. Dovedl však tyto dodatky šťastně přizpůsobiti původnímu dílu, takže celek zůstal organicky jednotný. J. B.

JUDr. Bedřich Andres: Constitutum possessorium jako nabývací způsob práva vlastnického a zástavního. Praha, 1925. Nákladem vlastním. Str. 1—107. — Jak již z nadpisu vysvítá, vzal si autor za téma své práce význam konstituta při nabytí práva vlastnického a zástavního. Nejdříve rozbírá konstitut dle § 428 obč. z. a určuje jeho právní povahu, při čemž proti t. zv. teorii smluvní, jež v konstitutu vidí nabytí držby zástupcem, dokazuje, že odevzdání prohlášením dle první věty §u 428 jest zcela singulární nabývací způsob našeho práva, kde toto, vedeno snahou o účelnost úpravy právního styku, příznává poupřevádějící stejně jako odevzdání z ruky do ruky. (str. 10 a n.). Dále probírá jednak kausu detentionis alienantis, tedy onen titul, dle něhož konstituent nadále věc dle první věty §u 428 převedenou definuje, jednak kausu traditionis t. j. důvod, ze kterého zcizitel činí konstituční prohlášení k tomu cíli, aby vlastnictví věci přešlo na nabyvatele. Zde autor naráží na starý problem, zda t. zv. zajišťovací převod

jest dostatečnou kausou ku převodu vlastnictví. Tuto otázku řeší negativně s poukazem na § 914 obč. zák., jenž žádá respektování právého úmyslu stran. U zajišťovacího převodu směřuje tento úmysl k zastavení věci a proto nutno v něm spatřovati smlouvu zástavní, jež kausou vlastnického převodu není. V dalším dotýká se sporné otázky, zdali jest možno nabýti vlastnictví věci movité per constitutum possessorium od auktora nevlastníka, čemuž přisvědčuje s odůvodněním, že hmotné odevzdání není podmínkou účinnosti norem §-u 367 obč. zák. a čl. 306 obch. zák. Pojednav o prostředcích, jimiž náš právní řád čelí nepřiznivým důsledkům nezjevnosti převodu práva vlastnického konstitutem, srovnává v obšírné kapitole naši zákonodárnou úpravu převodu vlastnictví k věcem movitým s úpravou v právu francouzském. Druhý oddíl Andresovy práce jedná o významu konstitutu v právu zástavním. Zde hlavně zabývá se otázkou, zda konstitut representuje přípustný nabývací způsob práva zástavního. Zodpovídá ji záporně s poukazem na § 451 obč. zák., v němž vidí ochranu zájmů dlužníka i věřitele. Svou práci zakončuje zmínkou o rejstříkové hypotéce.

Rozsah tohoto časopisu nedovoluje mi, abych Andresovu práci kriticky rozebíral. Chci jen podotknouti, že někde lze nesouhlasiti, což ostatně při řešení sporných otázek jest samozřejmé. Tak v kapitole o zajišťovacím převodu autor téměř jedním dechem praví, že nejde tu o simulované právní jednání, nýbrž naopak, že dlužník chce při něm zcela vážně převésti na věřitele vlastnictví určitých majetkových objektů se všemi důsledky (str. 40 a 45), ale že přece v projevech vůle stran, nesoucích se k zajišťovacímu převodu, nelze spatřovati nic jiného než smlouvu zástavní (str. 45). V tom bude asi rozpor, neboť autor odmítá simulaci zajišťovacího převodu, ale současně připouští dissimulaci smlouvy zástavní. Andres tento rozpor vycituje a marně jej omlouvá, že »strany chtějí skutečně a vážně úplný převod vlastnictví, avšak opsáním pojmu nemění se jeho právní obsah«. (str. 45). Leč, ač bylo by možno uvést ještě jiná místa, jež budí pochybnosti, nutno jinak uznati, že Andresovo pojednání representuje výsledek poctivého a samostatného přemýšlení.

Dr. A. P.

Dr. Krno Vladimír: Civilný súdny poriadok. Nákladom Vydavateľskej a literárnej spoločnosti »Komenský« v Bratislave. Stran 594; cena 100.— Kč.

Je to preklad z maďarštiny zákonného článku I. z r. 1911, platného civilného súdneho poriadku na Slovensku, doplnený judikaturou tak predprevratovou, ako i našou. Krno sa poprvé pokúša preložiť zákon a systematicky doplniť novými rozhodnutiami najvyššieho súdu (kurie). Preklad proti predchádzajúcim práciam vyniká lepšiou slovenčinou a snahou po jednotnej terminologii. Sem-tam je preklad ešte trochu nejasný a ztrnulý. Používal niekde právnického slovníku Fajnor-Zátarecký, a inde zase tvorí výrazy sám. Tým sa stáva, že miesto sjednocovania terminologie slovenskej, máme zase nové výrazy pre určité právne pojmy. Tomuto dôležitému a významnému dielu iste by bolo poslužilo, jest-li by sa bol autor pridržel jednotnej a mladšej právnickej generácii bežnej terminologie, ktorá je tradovaná profesorom H o r o m. Práca dra Krno je neoceniteľná napriek tomu, že má niektoré už spomenuté vady a nedostatky pokiaľ ide o judikaturu, ponevác je jedinečnou a doteraz najlepšou prácou v oboru právnom.

Kš.

Dr. Ant. Hobza: Poměr mezi státem a církví. Třetí změněné vydání. Praha 1925 (vyšlo až v lednu 1926). Nákl. vlastním, v komisi Všehrdu. Str. 232. Cena Kč 45.—. — Na žádost Všehrdu, který neměl pro své členy vhodnou příručku ke studiu státně-církevního poměru a jak autor v předmluvě uvádí, také na častá přání z kruhu mimo-fakultních, odhodlal se prof. Hobza vydati znovu své dávno rozebrané